

Oulu matkalla Euroopan kulttuuripääkaupungiksi 2026

Johtaja Piia Rantala-Korhonen

Kaupunkisuunnitteluseminaari 18.10.2017

OULU

ECoC 1985-2013 – pohjoisen vuoro?

The European Capitals of Culture

- 1 1985 Athens (Greece)
- 2 1986 Florence (Italy)
- 3 1987 Amsterdam (Netherlands)
- 4 1988 Berlin (Germany)
- 5 1989 Paris (France)
- 6 1990 Glasgow (Scotland)
- 7 1991 Dublin (Ireland)
- 8 1992 Madrid (Spain)
- 9 1993 Antwerp (Belgium)
- 10 1994 Lisbon (Portugal)
- 11 1995 Luxembourg (Luxembourg)
- 12 1996 Copenhagen (Denmark)
- 13 1997 Thessaloniki (Greece)
- 14 1998 Stockholm (Sweden)
- 15 1999 Weimar (Germany)
- 16 2000 Avignon (France)
- 17 2000 Bergen (Norway)
- 18 2000 Bologna (Italy)
- 19 2000 Brussels (Belgium)
- 20 2000 Helsinki (Finland)
- 21 2000 Kraków (Poland)
- 22 2000 Prague (Czech Republic)
- 23 2000 Reykjavik (Iceland)
- 24 2000 Santiago de Compostela (Spain)

- 25 2001 Rotterdam (Netherlands)
- 26 2001 Porto (Portugal)
- 27 2002 Bruges (Belgium)
- 28 2002 Salamanca (Spain)
- 29 2003 Graz (Austria)
- 30 2004 Genoa (Italy)
- 31 2004 Lille (France)
- 32 2005 Cork (Ireland)
- 33 2006 Patras (Greece)
- 34 2007 Sibiu (Romania)
- 35 2007 Luxembourg (Luxembourg)
- 36 2008 Liverpool (England)
- 37 2008 Stavanger (Norway)
- 38 2009 Vilnius (Lithuania)
- 39 2009 Linz (Austria)
- 40 2010 Essen (Germany)
- 41 2010 Pécs (Hungary)
- 42 2010 Istanbul (Turkey)
- 43 2011 Turku (Finland)
- 44 2011 Tallin (Estonia)
- 45 2012 Guimarães (Portugal)
- 46 2012 Maribor (Slovenia)
- 47 2013 Marseille (France)
- 48 2013 Košice (Slovakia)

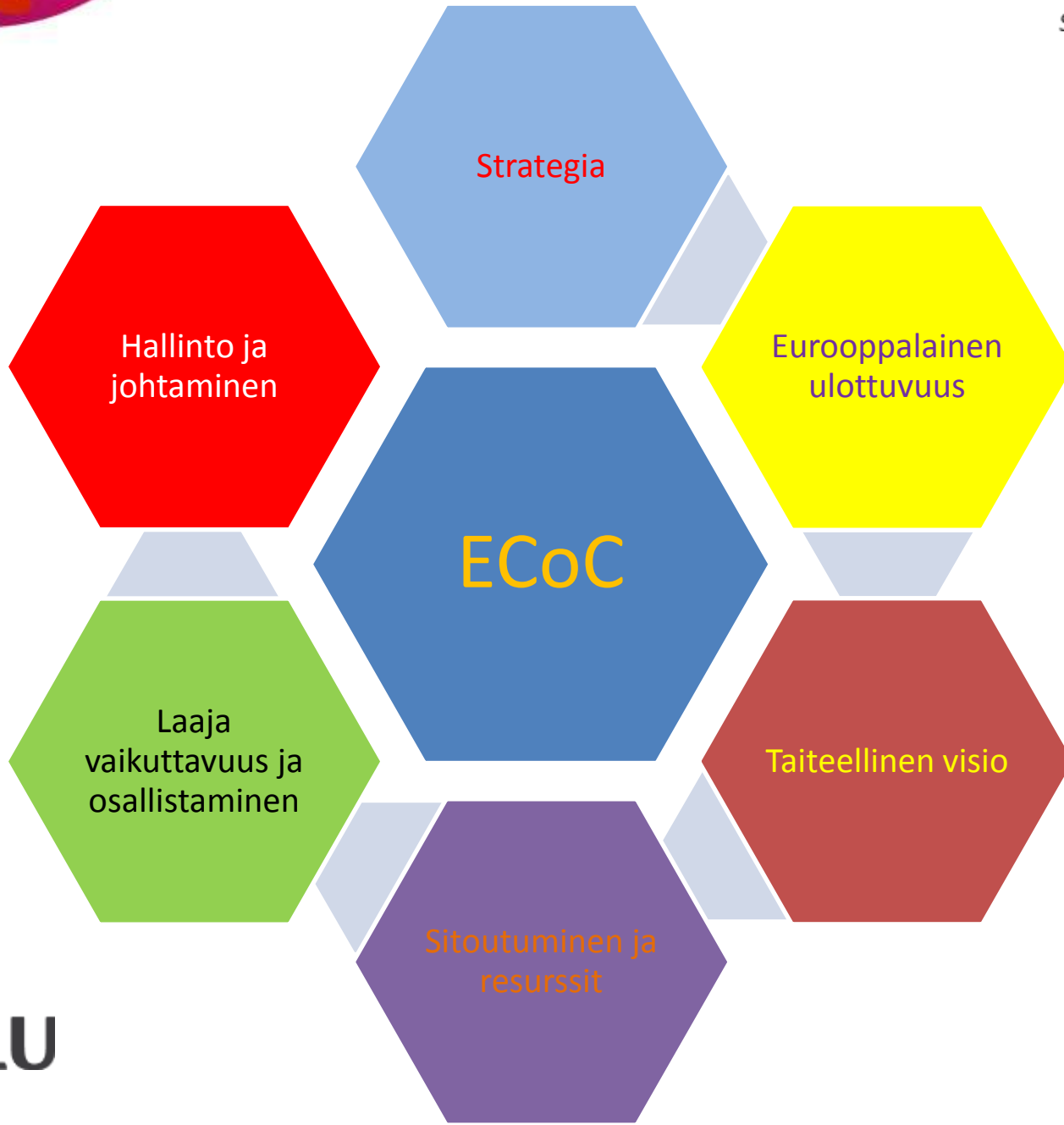
ECoC evoluutio kulttuuritapahtumasta EU-politiikan strategiseksi välineeksi

- **1985** alkaen perustui hallitusten väliseen yhteistyöhön: isoja kulttuuritapahtumia
- **1999** alkaen Euroopan Unionin aloite ja säännöt
- **2007** uudet säännöt: lisää vaikuttavuutta
- **2014** uudet säännöt vuosille 2020-2033: kertyneen kokemuksen perusteella laaditut kriteerit ja hakulomake, taustalla EU-politiikan tavoitteet

ECoC haasteita ja mahdollisuuksia

- tasapainon löytäminen poliittisen tuen ja taiteellisen vapauden välillä – poliittinen tuki on kaiken perusta
- taiteellinen johtaja joutuu työskentelemään ristipaineessa, historian aikana ovet ovat paukkuneet
- kulttuuriohjelma syntyy kaupungin omasta alkemistisesta sekoituksesta, kulttuurikäsitteet ovat erilaisia
- ECoC kehittyy teknologian myötä, vaatimustaso kasvaa
- eurooppalainen ulottuvuus voi rakentua monella tavalla yhteisiin kulttuurisiin piirteisiin

ECoC -valintakriteerit

- 1. Pitkän aikavälin strategia:** pitkäkestoiset kulttuuriset, sosiaaliset ja taloudelliset vaikutukset, urbaani kehitys sekä suunnitelma niiden arvioinnista
- 2. Eurooppalainen ulottuvuus:** yhteistyö eurooppalaisten taiteilijoiden, eri maiden ja kaupunkien välillä
- 3. Kulttuurinen ja taiteellinen sisältö:** johdonmukainen taiteellinen visio ja strategia, perinteisen ja innovatiivisen ilmaisun yhdistäminen
- 4. Toteutusvalmius:** paikallinen ja kansallinen laaja tuki, vahvistettu rahoitus

ECoC-valintakriteerit

5. Toiminnan vaikutusala: paikallinen väestö ja kansalaisyhteiskunta osallistuvat hakemuksen laatimiseen ja ohjelman toteutukseen.

ECoC-vuosi luo uusia ja kestäviä mahdollisuuksia laajoille kansalaispiireille, erityisesti otettava huomioon nuoret, vapaaehtoiset, syrjäytyneet, vähemmistöt, heikommassa asemassa elävät, vammaiset sekä iäkkäät.

6. Hallinto: realistinen talousarvio, EU-rahoituksen hakeminen, asiantunteva ja kyvykäs johto ja henkilöstö, markkinointi- ja viestintästrategia

ECoC tavoitehierarkia

Yleinen tavoite

Euroopan kulttuurien monimuotoisuuden edistäminen ja niiden yhtäläisyyksien esiin tuominen, vahvistaa kulttuurin asemaa kaupunkien pitkän tähtäimen kehityksessä

Erityistavoitteet

Kulttuuritarjonnan valikoiman, moninaisuuden ja sen eurooppalaisen ulottuvuuden parantaminen ja kansainvälinen yhteistyö	Kulttuurin osallistumisen laajeneminen	Kulttuuri- ja luovan alan vahvistaminen ja niiden yhteys muihin sosiaali- ja talussektoreihin	Kaupungin kansainvälisen profiilin parantaminen kulttuurin avulla
--	--	---	---

Operatiiviset tavoitteet

Korkeatasoinen kulttuuri-ohjelma ja taiteellinen laatu	Kulttuuriohjelma ilmennää eurooppalaista ulottuvuutta ja kansainvälistä yhteistyötä	Ohjelman valmisteluun ja toteutukseen osallistuu eri kansalaisryhmien edustajia ja sidosryhmiä	Luodaan mahdollisuuksia laajoille kansalaisjoukoille osallistua kulttuuri-tapahtumiin	Kulttuurin ja matkailun infrastruktuuria parannetaan	Kulttuurisektorin taitoja ja hallintoa parannetaan	Stimuloidaan kumppanuuksia ja yhteistyötä muiden sektorien kesken	Tehdään kaupunkia ja sen kulttuuriohjelmaa tunnetuksi	Kehitetään asukkaiden asennetta kansainvälisyyteen
--	---	--	---	--	--	---	---	--

Tavoitteet ja indikaattorit

Kriteeri	Tavoite	Indikaattorityyppi	Indikaattori	Tietolähde
<p>Kuusi kriteeriä yleisten ja erityisten tavoitteiden määrittäjinä:</p> <ol style="list-style-type: none"> Pitkän tähtäimen strategia Toteutusvalmius 	<p>Yleinen tavoite 1:</p> <p>Tuodaan esiin Euroopan kulttuurista moninaisuutta, lisätään kansalaisten tunnetta kuulumisesta yhteiseen kulttuuriseen tilaan</p>	Vaikuttavuus	<p>Kansalaisten tietoisuus Euroopan kulttuurisesta moninaisuudesta</p> <p>Kansalaisten tunne kuulumisesta eurooppalaiseen kulttuuriseen tilaan</p>	Asukaskyselyt
<ol style="list-style-type: none"> Kulttuurinen ja taiteellinen sisältö Eurooppalainen Vaikuttavuus ja perintö Johtaminen 	<p>Yleinen tavoite 2:</p> <p>Kulttuurin osuutta kaupungin pitkän tähtäimen kehittämisessä vahvistetaan</p>	Vaikuttavuus	<p>Kaupunki on tunnistettu kansallisesti/kansainvälisesti kulttuurisesti aktiiviseksi, mielikuva tästä on parantunut</p> <p>Talousvaikutukset, luovien alojen ja kulttuurisektorin työllisyyden paraneminen</p>	<p>Matkailijatutkimukset, kansainväliset matkailijoiden mielipidetutkimukset, kulttuurin asiantuntijoiden mielipidetutkimukset</p> <p>Tilastotiedot: paikalliset, alueelliset, kansalliset</p>
	<p>Eriytinen tavoite 1:</p> <p>Parannetaan kulttuuritarjonnan laajuutta ja eurooppalaista ulottuvuutta, myös kansainvälisen yhteistyön avulla</p>	Tulokset	<p>tapahtumien määrä</p> <p>ECoC-kulttuuriohjelma, €</p> <p>tapahtumien määrä, jotka perustuvat eurooppalaisiin teemoihin tai kansainväliseen yhteistyöhön</p>	Ohjelmatiedot

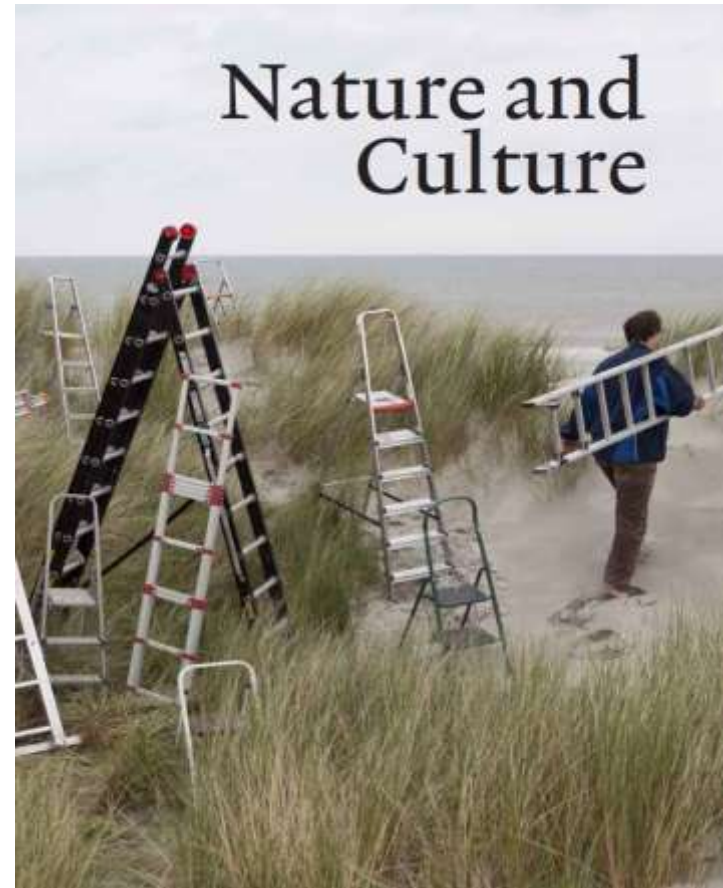
Tavoitteet ja indikaattorit

	<p>Erityistavoite 2:</p> <p>Laajennetaan kulttuurin saavutettavuutta ja osallistujamääriä</p>	Tulokset	<p>Tapahtumiin osallistujien määrä</p> <p>% asukkaista, jotka ovat osallistuneet tapahtumiin, mukaan lukien nuoret, vähemmistöjen edustajat ja vammaiset</p> <p>Vapaaehtoisten määrä</p>	<p>Tapahtumien toteuttajien keräämä tieto</p> <p>Asukaskyselyt</p>
	<p>Erityistavoite 3:</p> <p>vahvistetaan kulttuurisektorin voimavaroja ja sen yhteyttä muihin sektoreihin</p>	Tulokset	<p>Kaupungin pitkän tähtäimen kulttuuristrategia</p> <p>€ investoitu kulttuurin infraan</p> <p>Pitkäkestoinen yhteistyö kulttuurisektorin ja muiden sektorien välillä</p>	<p>Kaupungin ja alueen viranomaisten tilastotiedot</p> <p>ECoC-organisaation tai viranomaisten julkaisemat dokumentit</p>
	<p>Erityistavoite 4:</p> <p>Kaupungin kansainvälistä profiilia on parannettu kulttuurin avulla</p>	Tulokset	<p>Turistien määrä kasvaa</p> <p>Medianäkyvyys, positiivisen näkyvyyden %-osuus</p> <p>Asukkaiden tietoisuus ECoC:sta</p>	<p>Matkailutilastot</p> <p>Mediaseurannan tiedot</p> <p>Asukaskyselyt</p>

ECoC hankkeen mittakaava

- Pitkä prosessi: hakuvaihe + toteutus + arviointi
= **8-10 vuotta**
- **ECoC-hankkeen budjetti** suuruusluokaltaan 30-50 miljoonaa euroa
- **Kaupungin vastuulla kaupunkirakenteen kehittäminen ja investoinnit** matkailun ja kulttuurin rakenteisiin usein satoja miljoonia: liikenneverkko, lentokentät, hotellit, kulttuurilaitosten peruskorjaukset ja uudisrakennukset, tapahtuma-alueet...

Leeuwarden 2018, Alankomaat "Criss-Crossing Communities", 74,3 M€

*Valletta 2018,
Malta*

**"Imagine 18"
48,6 M€**

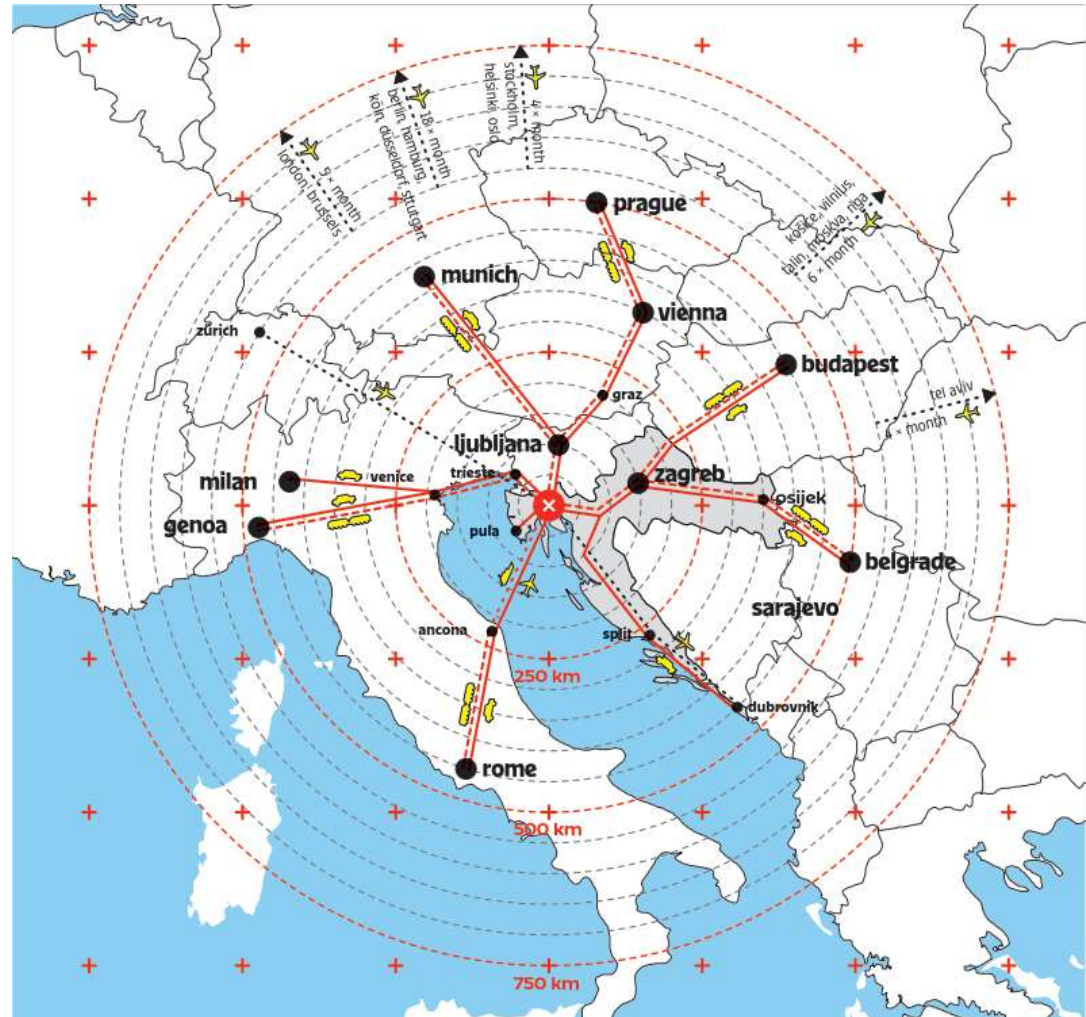

OULU

Rijeka 2020, Kroatia

"Port of Diversity"

30,3 M€

*Galway 2020,
Irlanti*

**“Making Waves”
45,7 M€**

OULU

*Timișoara 2021,
Romania
"Shine your light
up your city!"*

48,5 M€

OULU

ECoC-kaupungin käyttötalouden rahoituslähteet 2020-2021, M€:

Maa ja kaupunki	kaupunki	alue	valtio	EU	Sponsorit	Muut tulot
Kroatia 2020, Rijeka	10,33	3,0	10,0	3,0	3,0	1,0
Irlanti 2020, Galway	12,0	3,5	15,0	3,0	6,75	5,5
Kreikka 2021, Eleusis	8,6	8,6	2,35	0,85	2,8	0,63
Romania 2021, Timisoara	20,0	5,0	12,0	3,0	4,5	4,0
Liettua 2022, Kaunas	12,0	4,0	10,0	2,0	2,0	2,0

Esimerkki kulujen jakaantumisista eri vuosille Romanian Timisoaran ECoC 2021 budjetista:

Vuosi	Ohjelma, €	Ohjelma, %	Markkinointi ja viestintä, €	Markkinointi ja viestintä, %	Hallinto ja henkilöstö, €	hallinto ja henkilöstö, %
2016	125 000	0,3	-	-	-	-
2017	1 869 000	5,5	364 000	5	267 000	5
2018	2 784 500	8,2	727 500	10	373 000	7
2019	5 997 000	18,0	1 091 000	15	907 000	17
2020	9 035 000	27,0	1 965 000	27	1 334 000	25
2021	12 066 500	35,0	2 546 500	35	1 990 000	37
2022	1 421 000	4,0	363 000	5	304 000	6
Myöhemmin	777 000	2,0	218 000	3	160 000	3
Yhteensä	33 950 000	100,0	7 275 000	100,0	5 335 000	100,0

Miten onnistua ECoC-haussa?

- Annetut 6 kriteeriä on täytettävä mahdollisimman hyvin ja todennettavasti, pyrkimykset ja aikomukset eivät riitä
- Rahoituksesta on oltava ensimmäisessä hakuvaiheessa päätökset
- kumppanuuksista on oltava päätökset
- erityishuomiota on kiinnitettävä eurooppalaiseen ulottuvuuteen ja kansalaisten laajaan osallistumiseen suunnittelusta toteutukseen asti
- taiteellinen vahva visio, jota ohjelma toteuttaa

Italia 2019: 21 hakijaa 2. vaihe 6 hakijaa

Matera valittiin äänestyksellä 7/13: "Open Future", 51,8 M€

- + pienen kaupungin strateginen analyysi
- + teknologiasta ja oppimisesta johdettu kunnianhimoinen ohjelma
- + vahva kaupungin, alueen ja kulttuurilaitosten sitoutuminen
- + kansainvälisesti kiinnostava ohjelma
- + osallistavuus, co-design
- + ohjelman valmistelussa avoin haku
- onko Materalla laajan kokonaisuuden toteuttamisvalmiudet?
- kulttuurien moninaisuus heikosti esillä

Ohjeet jatkovalmisteluun:

- hallintorakenteet kuntoon
- ECoC:in pysyttävä asukkaiden ja laitosten yhteisenä projektina
- Eurooppalaisesta ulottuvuudesta on huolehdittava

Kroatia 2020: 9 hakijaa, 2. vaihe 4 hakijaa Rijeka valittiin äänestyksellä 8/11

- + eurooppalainen kumppani lähes kaikissa projekteissa, sopimukset tehty
- + ohjelman teemat liittyvät Euroopan ajankohtaisiin aiheisiin
- + hyvin laadittu ja helposti seurattava ohjelma, jossa alueen kunnat ovat mukana
- + yksimielinen poliittinen tuki, kaupungin osuus taloudesta varmistettu
- + kumppanuudet kulttuurilaitosten, yhdistysten, turistisektorin ja yliopiston kanssa
- rajalliset voimavarat suuren hankkeen toteuttamiseen
- luovan talouden vaikutus vähäinen, olisi vahvistettava korkean työttömyyden vuoksi

Ohjeet jatkoon:

- ECoC-organisaatio ja hallinto toimivaksi, kaupungin ja säätiön valtasuhteet on määriteltävä

Irlanti 2020: 4 hakijaa, 2. vaihe 3 hakijaa, Galway valittiin äänestyksellä 6/10

- + kulttuuristrategian perustana Agenda21, laaja osallistava prosessi, yhteys kaupungin laajempaan strategiaan
- + ohjelman rakenne yksinkertaitunut 1. vaiheen jälkeen, helpommin kommunikoitavissa
- + ohjelma linkittyy tärkeisiin eurooppalaisiin teemoihin, esim ilmastonmuutokseen
- + vahva digitaalinen ote, alan yrityksiä kumppaneina
- kaupungilla vaikeus saada kyvykkäitä johtajia

Paneelin suositukset jatkovalmisteluun:

- yhteistyötä 2-vaiheen muiden kaupunkien kanssa kehitettävä
- ECoC-organisaatio saatettava toimintakuntoon ja nimettävä kulttuuriministeriön edustaja hallitukseen varmistamaan yhteys muihin ministeriöihin
- hallituksen strateginen rooli määriteltävä selkeästi
- sisäinen viestintästrategia on laadittu ja käytössä
- tutustuttava 2018-2019 ECoC-arviointeihin